

Bærekraftsrapport

Landkreditt konsern

2021

Innhold

Bærekraft i Landkreditt	S. 3
Klima og miljø	S. 9
Samfunnsansvar	S. 11
Ansvarlig styring	S. 22
FNs bærekraftsmål	S. 24
Samarbeid for felles mål	S. 29
FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift	S. 30
Energi og klimaregnskap	S. 32

Bærekraft i Landkreditt

I over 100 år har vi jobbet for å bidra til å bedre økonomien til medlemmene og kundene gjennom å tilby gode produkter og tjenester innen bank og finans. Ved å finansiere og forsikre et aktivt landbruk over hele landet, bidrar vi med vår virksomhet til en bærekraftig og fremtidsrettet utvikling i norsk landbruk. Det er vi stolte av.

Hva betyr bærekraft for Landkreditt

«Bærekraft støtter opp om Landkreditts formål og ligger i vårt DNA. Vi leverer verdikjæpende verktøy som setter landbruket i stand til å realisere bærekraft mot 2030 på en lønnsom måte. Dette gjør vi gjennom å drive effektivt og møte forventninger samfunnet har til oss om miljøansvar, medmenneskelig engasjement og ansvarlig styring.»

Ole Laurits Lønnum
Konsenssjef

Bærekraftig historie

Landkreditt er et samvirkeforetak, eid av norske bønder. I et samvirke er bruker- og medlemsnytte sentrale begreper. Ved å jobbe i fellesskap, skapes verdier for den enkelte. Dette gjør samvirke som forretningsmodell bærekraftig i seg selv.

Formålet til et samvirke fastsettes av medlemmene og legger vekt på å løse både medlemmenes egne behov og fellesskapets behov. Landkreditts formål er å bidra til en bedre økonomi for våre medlemmer og kunder gjennom å tilby gode finansielle tjenester og produkter. Dette formålet står like fjellstøtt nå som ved etableringen i 1915.

Vi skal finansiere og forsikre økt landbruksproduksjon over hele landet, samt bidra til at våre kunder skal

kunne ta mer bærekraftige valg. Vi skal skape økt lønnsomhet, og med det følger økt konkurransekraft og bedre utviklingsmuligheter, også for bonden.

I Landkreditt jobber vi målrettet for å oppnå lønnsomhet på en måte som er i samsvar med grunnleggende etiske verdier og med respekt for mennesker, miljøet og samfunnet rundt oss.

Bærekraft skal gjennomsyre hele konsernet og er et av ni fokusområder i Landkreditts strategiplan.

Prinsipper for Landkreditts samfunnsansvar

Aktiv praktisering av vårt samfunnsansvar, der vi legger til grunn bærekraft og en høy etisk standard, er avgjørende for at konsernet skal ha tillit fra omverdenen, oppnå de forretningsmessige målene og kunne ivareta samvirkeoppgaven på en god måte.

Vi har identifisert ti hovedtemaer som er viktige for vår utøvelse av samfunnsansvar. Disse ti støtter også opp under FNs bærekraftsmål. Retningslinjer for samfunnsansvar ble vedtatt i styret i Landkreditt SA i januar 2014, og er oppdatert i desember 2018. Alle medarbeidere og tillitsvalgte i konsernet skal være informert om retningslinjene.

1. Samvirke og formål

Landkreditt har som formål å bidra til en bedre økonomi for våre medlemmer og kunder gjennom å tilby gode finansielle tjenester og produkter.

2. Menneskerettigheter

Landkreditt skal respektere og følge menneskerettighetene i alle deler av vår virksomhet.

3. Aktivt eierskap og ansvarlige investeringer

Landkreditt skal ha en aktiv dialog med eiere og andre interessenter om styringsrelaterte, miljømessige og sosiale temaer. Vi følger Statens Pensjonsfond Utlands retningslinjer for investeringer.

4. Kunderelasjon og omdømme

Alle kunder av Landkreditt skal behandles med respekt og integritet. Vi vil oppfylle våre kunders behov på best mulig måte innenfor våre forretningsmessige og etiske rammer.

5. Forebygge økonomisk kriminalitet

Landkreditt har nulltoleranse for alle former

for korrupsjon og skal forebygge økonomisk kriminalitet, herunder skatteunndragelse og korrupsjon.

6. Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

Landkreditt skal være en stimulerende arbeidsplass med et inkluderende arbeidsmiljø. Alle ansatte i Landkreditt skal ha en arbeidsavtale i tråd med arbeidsmiljølovens krav og en rettferdig lønn.

7. Vurdering av risiko og muligheter i et langsiktig perspektiv

Landkreditt skal sikre kritiske bankfunksjoner som betalingsformidling og tilgang til nettbank.
8. Klima- og miljøhensyn i drift/tjenester
Landkreditt arbeider langsiktig og målrettet for å redusere miljøbelastningen av egen drift.

9. Personvern og sikkerhet

Landkreditt skal ha en forsvarlig informasjonssikkerhet, konfidensialitet og bruk av personopplysninger i tråd med regelverket.

10. Etikk

Vår virksomhet bygger på tillit, og vi skal ha en høy etisk standard i og for Landkreditt. Se våre nettsider for utfyllende informasjon om våre prinsipper for samfunnsansvar.

Ambisjoner for bærekraft i Landkreditt

Landkreditts bærekraftsrapportering har til hensikt å gi innblikk i status, mål og resultater for vårt arbeid med bærekraft. Bærekraft handler ikke bare om hvordan vi driver vår egen virksomhet, men også hvordan vår virksomhet kan bidra til en bærekraftig utvikling i våre omgivelser. I 2020 la vi grunnlaget for en fornyet bærekraftstrategi i virksomheten som er forankret i toppledelsen og styrene. I 2021 har fokus vært på å forankre strategien hos medarbeiderne, og gjennom 2021 har vi jobbet målrettet for å konkretisere og iverksette tiltak som følger av vår bærekraftstrategi.

Interessenter og vesentlighet

En vesentlighetsanalyse ligger til grunn for Landkreditts arbeid med samfunnsansvar og bærekraft. Analysen ble første gang gjennomført i 2013, og revidert i 2018. Vesentlighetsanalysen definerte fire hovedområder som legger grunnlaget for vår rapportering:

- Menneskerettigheter
- Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold
- Forebygge økonomisk kriminalitet
- Klima- og miljøhensyn

I forbindelse med arbeid med ESG-veikartet høsten 2020, ble følgende interessenter definert som de viktigste: Bønder, landbruk, samvirke, privatkunder, investorer, ikke-statlige organisasjoner samt presse og media.

Våre forpliktelser

Med vår virksomhet er vi blant annet med på å legge til rette for at det norske landbruket skal kunne gjøre de omlegginger som er nødvendig for å kunne drive mer bærekraftig.

Gjennom arbeidet med samfunnsansvar og bærekraft, bidrar vi til økt lønnsomhet og bedret konkurransekraft for vår virksomhet og våre eiere.

Vi støtter aktivt opp om Finans Norges Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen og næringsinitiativet Veikart 2050 fra landbruk, mat og drikkenæringen til utvalget for grønn konkurransekraft.

I 2021 har vi også forpliktet oss til FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift. FNs prinsipper for bærekraftige investeringer signerte vi i 2019.

I 2019 inngikk jordbruket en frivillig klimaavtale med regjeringen. Vi har sett på hvordan vi kan støtte opp om målene i næringens klimaavtale, og som et konkret tiltak i denne sammenheng lanserte vi grønt landbrukslån i 2021. Grønt landbrukslån finansierer tiltak som reduserer utslipp og skaderisiko, samt bidrar til en mer bærekraftig matproduksjon.

Parallelt har vi gjennom 2021 systematisert arbeidet med hvordan vår virksomhet i enda større grad kan støtte opp om FNs bærekraftsmål. Vi har også signert grønnvaskingsplakaten.

I 2022 vil vi fortsette med å utvikle produkter og tjenester som fremmer bærekraft, samt påvirke våre samarbeidspartnere der vi har anledning. Vi vil også jobbe med å finne gode måleverktøy slik at vi kan rapportere på bærekraftarbeidet på en åpen og transparent måte.

Klima og miljø

Landkreditt er en sentral leverandør til landbruket. Derfor er det viktig for oss at næringen når målene i sin ambisiøse klimaplan, det vil si å redusere utslipp med 5 millioner tonn CO²-ekvivalenter innen 2030. Landkreditt inngår i en lengre verdikjede fra jord til bord, og vi kan utgjøre en forskjell gjennom å utvikle produkter og tjenester som bidrar til at våre kunder tar bærekraftige valg.

Vår tilnærming

Landkreditt har satt seg som mål å bidra til en mer bærekraftig matproduksjon gjennom å levere verdikjende verktøy som setter landbruket i stand til å realisere bærekraft mot 2030 på en lønnsom måte.

Vi skal utvikle produkter og tjenester som bidrar til at våre kunder tar bærekraftige valg. I 2020 lanserte vi grønt boliglån, og i 2021 lanserte vi grønt landbrukslån. Grønt landbrukslån gis til tiltak som bidrar til å redusere utslipp, gir en mer bærekraftig produksjon eller reduserer skaderisiko. Landkreditt samarbeider med Norsk Landbruksrådgiving (NLR) om å vurdere hvilke tiltak som skal godkjennes for grønt landbrukslån.

Bøndene må gjennomføre et e-læringskurs om klimapåvirkning på gården for å få innvilget det grønne landbrukslånet. Hensikten er å bidra til kompetanse og at flere bønder tar i bruk klimarådgivere og landbrukets klimakalkulator. Kurset er laget av Landbrukets Klimaselskap.

I 2021 har vi fortsatt arbeidet med å gjøre våre skadeoppgjør mer bærekraftige. Vi setter krav til våre samarbeidspartnere om at de har en bærekraftstrategi. Vi har også en egen takstmann som fokuserer på bærekraftige løsninger. Ved skader som berører våtrom og

alle større skadetilfeller blir metodevalg vurdert. Vi prioriterer tørking fremfor rivning, reparasjon fremfor kondemnering og gjenbruk av materialer der det er forsvarlig og hensiktsmessig. Det foretas kontinuerlig opplæring av våre skadebehandlere for å sikre bærekraftige skadeoppgjør og riktig metodevalg i alle skadesaker.

Ved brann eller andre traumatiske skader hos kunder i landbrukssegmentet, har vi en avtale med Norsk Landbruksrådgiving som kan bistå med hjelp til bearbeidelse av hendelsen, dialog med offentlige instanser og annen nødvendig hjelp.

Klimarisiko

Klimaet er i endring og det vil trolig bli mer regn, mer vind og lengre tørkeperioder fremover. Våre kunder og medlemmer vil kunne bli berørt av klimaendringene, Landkreditt arbeider derfor målrettet for å tilpasse produkter og tjenester for møte klimarisiko.

Utfordringene som møter oss, er tredelte: Fysisk risiko (klima- og værrelaterte hendelser, som potensielt kan føre til finansielle tap og redusere verdien av eiendeler og kredittverdighet); overgangsrisiko (risiko som følger av overgangen til et lavkarbonsamfunn og endrede rammebetingelser), og ansvarsrisiko

(erstatningskrav knyttet til beslutninger som følge av klimapolitikk eller klimaendringer).

Landbruket er kanskje den sektoren i Norge som i størst grad merker virkningen av klimaendringene. De siste vekstsesongene har vært preget av store variasjoner i klimatiske forhold, noe som skaper utfordringer. For landbruket er ikke klimaendringer bare vær, men kan eksempelvis bety tap av biologisk mangfold, spredning av sykdommer og påvirke import av soya til kjøtt- og melkeproduksjon.

Klimarisiko er et sentralt element i Landkreditts bærekraftstrategi. Som et ledd i dette er vurdering av klimarisiko implementert som en del av kredittprosessen innenfor landbruk. Løsningen ble utarbeidet og testet i 2021 og vil lanseres i starten av 2022. Basert på data vi innhenter, har vi en målsetting om å sette ned en tverrfaglig gruppe som skal utrede både risikoelementer og muligheter på kort, mellomlang og lang sikt knyttet til klima. Øvelsen har som formål å kartlegge ulike scenarioer på Landkreditts virksomhet og finansielle planlegging.

I forlengelsen av disse vurderingene, skal vi få klimarisiko regulert gjennom den faste rapporteringen til ledergruppe og styret. Klimarisiko vil naturlig inngå som del av

virksomhetens strategi og arbeid med bærekraft og inngå på lik linje med bankens øvrige risikovurderinger.

Landkreditt har gjennom flere år rapportert eget klimaavtrykk (direkte utslipp [scope 1] og indirekte utslipp fra energiforsyning [scope 2]), og dette gir oss mulighet til å sette klimarapportering i system med tydelige mål og metoder.

Slik jobber vi med klima og miljø i egen virksomhet

Landkreditt arbeider langsiktig og målrettet for å redusere miljøbelastningen av egen drift. Vi legger vekt på å implementere energibesparende tiltak og for ytterligere å øke den elektroniske formidlingen og lagringen av kommunikasjon og dokumenter. De siste to årene har vår andel elektroniske forsikringskunder økt fra 29 prosent til 81 prosent. Vi skal fortsette å øke andelen elektroniske forsikringskunder. Samtlige av bankkundene er elektroniske.

Vi er opptatt av å være en samfunnsaktør som tar vare på miljøet. Når vi vektlegger miljø, bidrar vi også til å nå våre forretningsmessige mål. Vår fotavtrykk innenfor miljødimensjonen er først og fremst knyttet til energi og papirforbruk. Vår distribusjonskanal er i all hovedsak digital, og hovedvekten av de ansatte i konsernet Landkreditt arbeider på hovedkontoret i Karl Johans gate 45.

Landkredittgården ble oppført i 1897 og vi har holdt til i bygget siden 1925. Bygningen har en historisk verdi som er viktig for oss å ta

vare på. Samtidig skaper dette en utfordring når det kommer til å møte dagens krav til energieffektivitet. Gårdens totale areal er på 6.183m². Kjeller, første og andre etasje leies ut til restaurantdrift og butikk. De øvrige etasjene benyttes til kontorformål.

Landkredittgården varmes primært opp av fjernvarme. I tillegg forbruker Landkreditt elektrisitet. Det har vært en betydelig reduksjon i energiforbruket de siste årene, men det er fortsatt potensiale for redusert forbruk. I 2021 fikk vi blant annet innført sortering av matavfall og i 2022 vil det installeres et nytt energibesparende kjølesystem. Vi arbeider kontinuerlig med tiltak for å redusere energiforbruket, for gården totalt sett.

Klimavurderinger i utlånsporteføljen

Bærekraft (ESG) og klimarisiko inngår som en del av kredittvurderingen til landbrukskunder. Bærekraft handler om hvordan våre kunders virksomhet påvirker omgivelsene, og hvordan omgivelsene påvirker kunden. Bærekraft dekker miljø-, samfunns-, og styringsmessige forhold. Klimarisiko er et resultat av hvordan kundene påvirkes av fysiske klimaendringer, myndighetenes forventninger, og endringer i samfunnets holdninger.

Vi er opptatt av at regelverk, føringer og retningslinjer fra myndighetene følges av den enkelte bonde. Bærekraft og klimarisiko skal inngå som en fast del i kredittvurderingen av SMB- og landbruksengasjementer.

Vi skal være en god støttespiller for landbruket i tilpasningen til nye krav og retningslinjer, samt i å

legge til rette for endring. Målet på sikt er å kunne rapportere endring både på enkeltkunde- og porteføljenivå.

For kunder som bevisst eller ubevisst viser en adferd som avviker fra myndighetskrav skal vi vurdere å avstå fra å finansiere prosjektet/kunden.

En lav risikoprofil kjennetegner alle deler av bankens virksomhet, også for klimarisiko. Ulike former for tap skal over tid plassere oss bedre enn et gjennomsnitt av norske banker.

Landkreditts utlånsporteføljer består i hovedsak av utlån sikret i realpant og med en forsiktig belåningsgradsprofil. 67 prosent av boliglånporteføljen har en belåningsgrad innenfor 60 prosent og 96 prosent innenfor 80 prosent. 89 prosent av landbruksporteføljen er lån med pant i landbrukseiendom, hvor av 93 prosent er belånt innenfor 80 prosent.

Årene 2020 og 2021 har ligget over 2018 og 2019, som hadde krevende vær og svakere avlinger og førtilgang. Det foreligger ingen generell svekkelse av porteføljens betjeningsevne eller sikkerhetsverdier som tilsier et verdifall i porteføljen. Det foreligger etter vår vurdering betryggende sikkerhet for alle engasjementene med pant i landbrukseiendom.

Landkreditts klimaregnskap

Siden 2014 har vi i samarbeid med CEMAsys AS fått utarbeidet en rapport som viser vårt klimaregnskap. Denne rapporten viser oversikten over vårt klimagassutslipp (GHG-utslipp), som

er integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere vårt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør oss i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere oss selv over tid. Landkreditt hadde i 2021 et totalt klimagassutslipp på 83,7 tonn CO²-ekvivalenter (tCO²e). Dette er en økning på 23,7 tCO²e sammenlignet med 2020. Økningen skyldes i all hovedsak inklusjonen av Scope 1 utslipp fra direkte transport (tilsvarende 40,8 tCO²e). Klimagassutslippene i 2021 hadde følgende fordeling:

Scope 1: 46,1 tCO²e (55,1%)

Scope 2: 22,2 tCO²e (26,5%)

Scope 3: 15,5 tCO²e (18,5%)

Totale utslipp: 83,7 tCO²e

Økningen i totale utslipp primært drevet av Scope 1 resulterer også i en økt tCO²e/ÅV, opp fra 0,33 til 0,44 tCO²e/ÅV.

Hele klimaregnskapet finnes på side 32.

¹ Kilde: FinansNorges veileder «Klimarisikorapportering – En veiledning for å komme i gang»

Samfunnsansvar

Samvirkemodellen har lang tradisjon for å ta samfunnsansvar. I denne eierformen står blant annet solidaritet, ærlighet, åpenhet, sosialt ansvar og omtanke for andre sentralt. For Landkreditt innebærer det å ta ansvar for og jobbe aktivt med likestilling, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold – ikke bare i virksomhetens arbeidshverdag, men også i vår omgang med storsamfunnet og hvordan vi kan bidra i et større perspektiv.

Mangfold og likestilling

Det er viktig å fremme likestilling og mangfold for å sikre rettferdighet, utvikling og for å fremstå som en moderne og attraktiv arbeidsgiver. Gjennom likestilling og mangfold, skapes det like rettigheter og muligheter for alle til å delta i arbeidslivet og utviklingen i samfunnet. Landkreditt som arbeidsgiver skal jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Menneskerettigheter

Landkreditt skal i sin virksomhet støtte og respektere de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene, og sikre at vi ikke medvirker til brudd på disse. Dette gjelder både internt i egen virksomhet og ut mot samarbeidspartnere, kunder og andre som på en direkte måte påvirkes av våre aktiviteter.

Det er økende interesse for at leverandører og samarbeidspartner kan dokumentere at de overholder lovgivning, oppfører seg forsvarlig og lever opp til bransjestandarder og overenskomster. De leverandører som Landkreditt benytter er knyttet til et bredt spekter av produkter, tjenester og bransjer. Dette kan være alt fra strømleverandører, renhold og kantinedrift til mer komplekse IT-tjenester.

I forbindelse med innføringen av Åpenhetsloven i 2022, vil vi se videre på hvordan vi kan formalisere krav til våre samarbeidspartnere og rapportere på dette.

Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

Landkreditt skal være en stimulerende arbeidsplass med et inkluderende arbeidsmiljø hvor det er høy arbeidsglede. Landkreditt har interne rutiner for ansettelse og arbeidsvilkår som sikrer at alle ansatte har rettigheter i tråd med lov- og avtaleverket. Alle medarbeidere har skriftlige arbeidskontrakter, regulert arbeidstid og gode arbeidsforhold.

Landkreditt anerkjenner retten til å organisere seg og retten til å føre kollektive forhandlinger. Vi har på konsernnivå et samarbeidsutvalg hvor fagforeningen og ledelsen møtes minimum en

gang i kvartalet. Landkreditt er medlem i Finans Norge og er dermed omfattet av gjeldende tariffavtaler innenfor dette tariffområdet. Alle medarbeidere i Landkreditt, også de som ikke er med i fagforeningen med forhandlingsrett i Landkreditt, er omfattet av de fremforhandlede tariffavtalene og øvrige avtaleverk.

Det skal utvises toleranse for medarbeidere og andre interessenters holdninger og meninger. Ingen skal diskriminere eller mobbe andre medarbeidere/kolleger, samarbeidspartnere, kunder eller andre interessenter. Den som føler seg diskriminert eller mobbet, skal tas på alvor. Vi har et arbeidsmiljøutvalg for hele konsernet, hvor tre representanter møter fra de ansatte (inkludert verneombudet) og tre representanter fra ledelsen. Bedriftshelsetjenesten deltar i møtene ved behov.

Mål og resultater

Å jobbe med å fremme likestilling og mangfold er viktig for å sikre rettferdighet, utvikling og for å fremstå som en moderne og attraktiv arbeidsgiver. Gjennom likestilling og mangfold skapes det like rettigheter og muligheter for alle til å delta i arbeidslivet og utviklingen i samfunnet.

Landkreditt som arbeidsgiver skal jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Aktivitets- og redegjørelsesplikten omfatter følgende diskrimineringsgrunnlag:

Vi er opptatt av å fylle vår samfunnsrolle som finansinstitusjon og jobber for å innpasse etiske, sosiale og miljømessige hensyn i vår daglige drift i alle selskapene.

Tilstand for kjønnslikestilling

Konsernet består av seks selskaper, hvorav det er ansatte i fire av disse. To av selskapene har så få ansatte at de ikke har ledergruppe. De to andre selskapene har henholdsvis rundt 80 og 100 medarbeidere, og har egne ledergrupper i hvert selskap. Det er også en konsernledergruppe som består av åtte personer.

Styrene (inkl vara)

	Kvinner	Menn
Landkreditt SA	45 %	55 %
Landkreditt Bank AS	56 %	44 %
Landkreditt Forsikring AS	38 %	62 %
Landkreditt Forvaltning AS	13 %	87 %
Landkreditt Eiendom AS	0 %	100 %
Landkreditt Boligkreditt AS	25 %	75 %

Ledere (med personalansvar)

Konsernledergruppen	25 %	75 %
Leder i Landkreditt Bank AS	21 %	79 %
Ledere i Landkreditt Forsikring AS	31 %	69 %

Alle ansatte

Totalt i konsernet	40 %	60 %

Antall dager foreldrepermisjon

Totalt i konsernet	353	526

Sykefravær

Totalt i konsernet	5,0 %	3,8 %
20 - 30 år	1,2 %	1,5 %
31 - 40 år	6,5 %	6,8 %
41 - 50 år	3,3 %	2,8 %
51 - 67 år	6,0 %	3,5 %

Fravær pga syke barn

	Kvinner	Menn
Antall ansatte som har benyttet syke barn dager	10 %	11 %

Lønn

Gjennomsnittslønn*	694.000	723.000

Kvinner lønn som andel av menns*

Ledere	102 %
Medarbeidere	96 %

Andel deltid

Totalt i konsernet	2,6 %	2,1 %

Andel midlertidig ansatte

Totalt i konsern	0,5 %	0,5 %

*) tallene gjelder Landkreditt Bank og Landkreditt Forsikring.

Det er gjort en kartlegging av andelen ufrivillig deltidsarbeid i konsernet, ved at nærmeste leder har hatt dialog med den enkelte som har en redusert stilling i dag. Denne gjennomgangen viser at alle som p.t. er i en deltidsstilling opprettholder dette etter eget ønske. Landkreditt som arbeidsgiver legger til rette for at alle som ønsker det kan jobbe i full stilling.

Kartlegging av lønnsnivå er gjort i 2021. Redegjørelsen skal ikke kunne identifisere lønn på individnivå, og må derfor ta hensyn til dette i forhold til antall ansatte i hvert selskap og for ulike grupper. Vi har flere enheter og selskaper med få ansatte og få medarbeidere av det ene kjønn, som innebærer at det ikke er mulig å gi anonymiserte opplysninger. Er det færre enn fem av et kjønn i en gruppe skal det ikke gis opplysninger. Tallene rundt lønn refererer seg derfor til ansatte i banken og i forsikring.

Landkreditts arbeid for likestilling og mot diskriminering

Med våre verdier Solid, Oppriktig og Langsiktig (SOL) som bakteppe, skal Landkreditt være en attraktiv arbeidsplass som skal tiltrekke, utvikle og beholde kvalifiserte, motiverte og forandringsdyktige medarbeidere. Kompetanse og innsats skal verdsettes, og det skal være lagånd mot våre felles mål.

Arbeidet med likestilling og diskriminering er et arbeid som må pågå kontinuerlig. Det arbeides med kartlegging av risikoer og hindringer, analysering av årsaker, iverksetting av tiltak og evaluering av resultatet av arbeidet.

Vi har spesielt søkelys på likestilling i forbindelse med rekrutteringsprosesser, og har som mål at vi skal tiltrekke oss flere kvinnelige kandidater. Ved bruk av eksterne rekrutteringsbyrå, stilles det krav om at det skal presenteres minst én

kvinnelig finalekandidat. Det er videre jobbet med stillingsannonser for å tiltrekke oss flere kvinnelige søkere. Ved lønnsoppgjør og ved rekruttering, er vi aktivt opptatt av å tilby godtgjørelse som ikke diskriminerer blant annet på grunn av kjønn, etnisitet eller nedsatt funksjonsevne. Ved etablering av prosjekter eller arbeidsgrupper, tas det alltid hensyn til å få til en mest mulig jevn fordeling av deltakerne med tanke på kjønn.

Kompetanseutvikling og autorisasjoner tilbys alle ansatte uavhengig av kjønn. Konsernet har en god fleksitidsordning, som gir alle ansatte muligheten til fleksibilitet og å kunne kombinere arbeidsliv og familieliv på en balansert måte. Det er lagt til rette for at ansatte kan benytte hjemmekontorløsning innenfor avklarte rammer. Hensynet til likestilling og ikke-diskriminering er ellers inkludert i konsernets øvrige personalpolitikk.

Investering i kompetanse

Konsernet har i 2021 satset på kompetanseheving gjennom blant annet autorisasjon av medarbeidere som jobber med kunder og salg av forsikringer. Vi benytter både intern opplæring og trening sammen med e-læringskurs. I tillegg er det gjennomført årlige oppdateringer for medarbeidere som er autoriserte finansielle rådgivere, og/eller autoriserte i kreditt, samt for eiendomsmevlene.

Siden 2020 har vi brukt en egen plattform for kompetansedeling hvor ansatte får tilgang til relevante e-læringskurs, webinarer, podkaster og foredrag. I alle konsernselskapene har medarbeidere deltatt på både interne og eksterne kurs og opplæringstiltak, og samtlige medarbeidere har gjennomført kurs i anti-hvitvasking og antikorrupsjon, IT-sikkerhet og oppdatert seg på konsernets etiske retningslinjer. Landkreditt er et finanskonsern med landbruk som hovedsegment. Det er viktig

for oss at våre medarbeidere har høy kompetanse på landbruk for å kunne yte gode tjenester til våre kunder. Vi har i 2021 lansert et hospiteringsprogram hvor ansatte i konsernet får hospitere på en gård, og bli bedre kjent med ulike produksjonsformer, daglig drift og arbeidshverdagen som bonde. Bedre innsikt i gårdsdrift og rammebetingelser for en viktig kundegruppe er svært verdifullt for å bygge landbrukskompetanse internt.

GDPR og personopplysninger

Landkreditt er underlagt personopplysningsloven og personvernforordningen General Data Protection Regulation (GDPR) 2016/679 ved vår behandling av personopplysninger. Vi har også sluttet oss til Finans Norges bransjenorm for behandling av personopplysninger i bank og kredittforetak.

I tråd med GDPR-forordningen, har Landkreditt utarbeidet utførlige retningslinjer for personvern og behandling av personopplysninger. Dette gjelder for eksempel i forbindelse med behandling av søknad om lån, bestilling av forsikring og andre produkter, eller når du på annen måte benytter deg av våre tjenester. Formålet med Landkreddits behandling av personopplysninger er i første rekke kundeadministrasjon, fakturering og for

å oppfylle de forpliktelser vi har påtatt oss for gjennomføring av oppdrag og tjenesteavtaler med kunden. Oppdatert informasjon om personvern og sikkerhet finnes lett tilgjengelig på landkreditt.no.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven ble vedtatt av Stortinget i juni 2021 og vil tre i kraft 1. juli neste år. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og sikre allmennheten tilgang til informasjon og stiller krav til hvordan større virksomheter skal arbeide for å ivareta menneskerettigheter og arbeidsforhold i egen virksomhet, leverandørkjede og hos forretningspartnere. Den pålegger virksomhetene å blant annet gjennomføre aktsomhetsvurderinger og informere forbrukere.

Lovkravet er basert på et lovtkast utviklet av det regjeringsoppnevnte Etikkinformasjonsutvalget, med enkelte justeringer. Loven er vedtatt som et resultat av økte forventninger hos myndigheter, sivilsamfunn og forbrukere til at virksomheter opptrer med økt ansvarlighet i sine verdikjeder. Landkreditt er medlem i Finans Norge som er finansnæringens hovedorganisasjon, og medlems- og arbeidsgiverorganisasjon for banker og forsikringsforetak og andre finansforetak som driver virksomhet i Norge. Finans Norge representerer bransjen og er avtalepart i finansnæringens tariffavtaler. Gjennom vårt medlemskap her er vi omfattet av de til enhver tid gjeldende tariffavtaler som bl.a. inneholder regler om kollektive lønns- og arbeidsvilkår for ansatte. I tillegg har vi lokalt

fremforhandlet bedriftsavtale som gir lokale bestemmelser om arbeidsvilkår. Alle ansatte omfattes av disse tariffavtalene uavhengig av om de er organisert eller ikke. Tariffavtalene regulerer totalt sett alle de viktigste forhold rundt hele ansettelsesperioden, fra rekruttering, oppfølging, utvikling og frem til avslutning av arbeidsforholdet.

Landkreditt støtter og respekterer de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene, og etterlever disse i vår egen virksomhet. Alle ansatte har skriftlige arbeidsavtaler, konkurransedyktige betingelser med god pensjonsordning og gode personalforsikringer og regulert arbeidstid. Vi har fem uker ferie og fleksitidsavtale med mulighet for avspasering.

Vi legger til rette for medarbeider i ulike livsfaser og har høyt fokus på å ivareta alle våre medarbeidere på en inkluderende og rettferdig måte.

Landkreditt forvaltning LKF har gjennom året jobbet med tilpasning til SFDR forordningen og utarbeidet produktinformasjon for fondene med tilhørende klassifisering basert på malen fra Verdipapirfondenes forening (VFF). Denne produktinformasjonen skal legges ut på selskapets nettsider.

I forbindelse med innføringen av loven, vil vi se videre på hvordan vi kan formalisere krav til våre samarbeidspartnere og rapportere på dette.

Tiltak i 2021

Det har gjennom 2021 vært arbeidet videre med å identifisere forbedringsområder og planlegge tiltak knyttet til likestilling og diskriminering.

Landkreditt som arbeidsgiver tilstreber å fremme likestilling og hindre diskriminering i alle sammenhenger. Som et ledd i dette arbeidet, har vi gått igjennom retningslinjer og beskrivelser i personalhåndboken for konsernet med formål å identifisere eventuelle hindringer for likestilling. Vi finner ingen beskrivelser eller formuleringer som gir grunnlag for forskjellsbehandling på grunn av kjønn, etnisitet eller lignende.

Tabellen oppsummerer tiltak og handlingsplaner på de aktuelle områdene.

Personal-område

Rekruttering

Risiko

Språk og bildebruk i stillingsannonser kan oppleves ekskluderende.

Ubevisste fordommer ved gjennomgang av søknader

Krav om å mestre flytende norsk, muntlig og skriftlig

Vi tiltrekker oss for få kvinnelige søkere til noen stillinger

Diskriminering under jobbintervjuet

Beskrivelse av tiltak

Være bevisst i bruk av ord og beskrivelse av arbeidsoppgaver og ønskede kvalifikasjoner i annonsene.
Ha bevisst forhold til bruk av bilder, som fremmer mangfold.

Internt fokus på å unngå ubevisste fordommer i rekrutteringsteamet, i forkant av at søknader gjennomgås.

Det er et absolutt krav at man har gode norskkunnskaper. Landkreditt har i all hovedsak bare norske kunder og et flertall av våre andre samarbeidspartnere bruker også norsk som arbeidsspråk.
Ved kvalifiserte kandidater som ikke behersker norsk, kan det vurderes at Landkreditt tilbyr norskkurs.

Ved bruk av eksternt rekrutteringsbyrå, skal det settes som krav at det alltid skal presenteres kvinnelige kandidater.

Landkreditt som arbeidsgiver er bevisst på hvilke tema og spørsmål som ikke tas opp under intervjuene ihht lovgivning.
Dersom kandidatene nevner graviditet eller foreldrepermisjon er Landkreditt sin holdning at våre rekrutteringer er langsiktige og en forestående permisjon vil ikke bli tillagt vekt ved avgjørelsen av hvem som tilbys stillingen.

Status og ansvar

Status: Løpende
Ansvar: HR

Status: Blir iverksatt i 2022
Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen

Status: Vurderes i aktuelle saker
Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen.

Status: Løpende
Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen

Status: Løpende
Ansvar: HR og nærmeste leder for rekrutteringen.

Personal-område	Risiko	Beskrivelse av tiltak	Status og ansvar	
Lønns- og arbeidsvilkår	Lønnsforskjeller	I forbindelse med de årlige lønnsoppgjørene tas en ekstra gjennomgang i forhold til om det finnes ubegrunnede forskjeller i lønsplasseringer. Landkreditt har gjennom tariffavtaler en etablert praksis om at ansatte som har hatt foreldrepermisjon mer enn fem måneder skal ha et automatisk lønnsopprykk ved tilbakekomst i stilling.	Status: Løpende Ansvar: Alle ledere med personalansvar	
	Arbeidsforhold	Utformingen av arbeidslokalene våre kan være ekskluderende for personer med bevegelseshemming	Mangler handikoptolett i flere etasjer. Smale dører og dørstokker. Ikke tilrettelagt for synshemmede. Kontorlokalene våre er dårlig tilrettelagt for medarbeidere med spesielle behov. Dersom vi får en medarbeider som har behov for tiltak i forhold til kontorlokalene så vil vi forsøke å finne gode løsninger på dette.	Status: Vil bli vurdert ved behov. Ansvar: HR og drift
	Temperatur og inn klima	Kan være ulik oppfattelse av hva som er en behagelig temperatur i kontorlokalene. Noen fryser og noen er varme. Det er igangsatt et prosjekt for å oppgradere ventilasjonsløsningen i kontorlokalene. utfordringen er blant annet at systemet er gammelt.	Status: Løpende Ansvar: Drift	

Personal-område	Risiko	Beskrivelse av tiltak	Status og ansvar
	Utvalget av mat i kantinen	Gå igjennom tilbudet av mat i kantinen og se om innhold i matrettene og eventuelle allergener er tydelig merket.	Status: Gjennomført i 2021 Ansvar: Drift
Forfremmelse- og utviklingsmuligheter	Ulike muligheter	Alle medarbeidere skal ha like muligheter for kompetanseutvikling og til å bli vurdert for eventuelle forfremmelser. Ledige stillinger annonseres også internt. Tilbud om hospiteringer, kurs og seminarer er åpent for alle ansatte. Kompetanseheving kan kombineres med arbeidsoppgaver og ulike livsfaser for den enkelte medarbeider.	Status: Løpende Ansvar: HR og ledere med personalansvar
Mulighet til å kombinere arbeid og familieliv	Ulikheter mellom kjønnene i uttak av permisjoner.	Ansatte har krav på permisjon med lønn for tilvenning i barnehage og for første skoledag. Avtale om fleksibel arbeidstid, med mulighet til å avspasere hele og halve dager. Oppfordre menn til også å benytte disse permisjonsmulighetene.	Status: Løpende Ansvar: HR og ledere med personalansvar

Ansvarlig styring

Landkreditt SA er et samvirkeforetak av låntakere, eid og styrt av deg som medlem. Styret i Landkreditt er konsernets øverste ansvarlige organ for forretningsdriften, inklusive all løpende styring og kontroll. Som sentral del av Landkredditts bærekraftengasjement, overvåker og tilpasser virksomheten seg aktivt til nye reguleringer knyttet økte forventninger fra samfunnet om ansvarlig styring.

Ansvarlig bankdrift

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring, forvaltning og kontroll av risiko. God risikostyring skal være et strategisk virkemiddel for å øke verdiskapningen i Landkreditt. Intern kontroll skal bidra til å sikre en effektiv drift, kontrollere de mest vesentlige risikoer av betydning for oppnåelse av konsernets mål, sikre intern og ekstern rapportering av høy kvalitet samt bidra til at alle relevante lover, forskrifter og interne retningslinjer overholdes. Risikoen tallfestes i form av et kapitalbehov knyttet til alle vesentlige risikoer.

Styrene i selskapene i konsernet har tiltrådt de overordnede prinsippene for risikostyring og intern kontroll slik de er vedtatt i konsernstyret i Landkreditt SA dog tilpasset det enkelte selskaps forretningsmodell. Prinsippene revideres minimum årlig.

Konsernets lønnsomhet er blant annet avhengig av evnen til å identifisere, styre og prise risiko som oppstår i forbindelse med finansielle tjenester. Styret i Landkreditt har som mål at den samlede virksomheten skal ha en lav risikoprofil. Vi er hovedsakelig eksponert mot følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Restrisiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko

- Likviditetsrisiko
- Strategisk- og forretningsmessig risiko
- Systemrisiko
- Risiko knyttet til pensjonsforpliktelse
- Risiko knyttet til uforsvarlig gjeldsoppbygging
- Eierrisiko
- Bærekraft og samfunnsansvar

Ledelsen og styret for det enkelte selskap i konsernet skal sørge for å ha kunnskap om alle vesentlige risikoer innenfor eget ansvarsområde, slik at dette kan forvaltes på en økonomisk og administrativt ansvarlig måte.

For utfyllende informasjon, les om risikostyring og internkontroll i Pilar III-rapporten på landkreditt.no.

Ansvarlige investeringer

De ulike selskapene i konsernet har som policy at kredittrisikoen knyttet til investeringer i verdipapirer skal være lav. Konsernstyret, med tilslutning fra de øvrige styrene i bankkonsernet, har vedtatte rammer for investeringer i rentebærende verdipapirer.

Markedsrisiko er risiko for økonomiske tap som følge av endringer i markedsvariabler som for eksempel renter, valuta og finansielle instrumenter. Markedsrisiko er hovedsakelig knyttet til investeringer i verdipapirer. Investeringene er integrert i likviditetsstyringen, delvis motivert ut fra krav til tilgjengelig likviditet og dels til forventninger til avkastning på ledig

likviditet.

Landkreditt tar normalt ikke valutarisiko. Unntaket er knyttet til investeringer i godt diversifiserte aksjefond.

Konsernet tar kun i meget beskjeden grad aksjerisiko. Vi har vedtatte rammer for investeringer i aksjer og aksjerelaterte instrumenter. I all hovedsak er investeringene knyttet til godt diversifiserte norske aksjefond.

I forkant av investeringer i verdipapirer, skal vi søke å utelukke selskaper som tar uakseptabel risiko basert på forhold knyttet til blant annet alvorlig miljøskade, brudd på menneskerettigheter, herunder barnarbeid og arbeidstakerrettigheter, grov korrupsjon og andre grove brudd på grunnleggende etiske normer. En løpende vurdering av selskapenes målsetninger og ambisjoner på bærekraftsområdet inngår derfor som en viktig, integrert del av analysearbeidet hos oss forut for en eventuell inkludering av selskapet i våre porteføljer.

I 2021 gjorde vi våre første investeringer i Grønne Obligasjoner. Ved utgangen av året har vi en andel på 8 prosent av vår beholdning i Covered Bonds investert i grønne lån. Vi har som målsetning å øke denne andelen.

For utfyllende informasjon, les om risikostyring og internkontroll i Pilar III-rapporten på landkreditt.no.

Antikorrupsjon og anti-hvitvasking

Landkreditt er en virksomhet som er avhengig av tillit fra medlemmer, kunder, tillitsvalgte, myndigheter og samfunnet for øvrig. Derfor har vi nulltoleranse overfor alle former for korrupsjon. Vi skal forebygge økonomisk kriminalitet, blant annet skatteunndragelse, arbeidslivskriminalitet, terrorfinansiering og korrupsjon. Vi skal legge til rette for at våre medarbeidere skal være i stand til å håndtere vanskelige situasjoner og følge lover og forskrifter som gjelder for vår virksomhet.

Konsernet har siden 2020 satset på kompetanseheving for kundesiden gjennom blant annet autorisasjon i personforsikringer. Vi benytter både intern opplæring og trening samme med e-læringskurs. I tillegg er det gjennomført årlige oppdateringer for medarbeidere som er autoriserte finansielle rådgivere, og/eller autoriserte i kreditt. I alle konsernselskapene har våre medarbeidere deltatt på både interne og eksterne kurs og opplæringstiltak, og samtlige medarbeidere har gjennomført kurs i anti-hvitvasking og antikorrupsjon.

Landkreditt arbeider aktivt for å forebygge hvitvasking og terrorfinansiering ved hjelp av systemer, prosesser, rutiner, retningslinjer og regelmessig opplæring for å oppfylle de krav vi er pålagt etter Lov om hvitvasking og terrorfinansiering.

Etisk forretningsdrift

Landkredditts virksomhet bygger på tillit. Tillit skapes gjennom ærlig og redelig opptreden i samsvar med de normer som gjelder i samfunnet. Med etikk mener vi her hvorledes vi som ansatte og bedrift bør handle som en del av et fellesskap. Vi tilstreber en høy etisk

standard i og for hele virksomheten.

Det er utarbeidet etiske retningslinjer som gjelder for alle selskap i konsernet. Disse inneholder blant annet bestemmelser om taushetsplikt, habilitet, innsidehandel, forhold til kunder, leverandører og andre forretningsforbindelser.

Landkreditt har som formål å bidra til bedre økonomi for medlemmene og kundene gjennom å tilby gode finansielle tjenester og produkter til landbruket. Vi skal være en økonomisk god finanspartner og oppleves som solide i vårt bankfaglige håndverk og i møte med våre kunder. Kundene skal oppleve at vi er ærlige og at vi sier alt som skal sies i dialogen med dem. Vi skal oppleves som forutsigbare og langsiktige i alt vi gjør, og gi kundene en ekte opplevelse av at vi ønsker et langsiktig kundeforhold.

Alle medarbeidere signerer ved ansettelse på at de har satt seg inn i retningslinjene og påtar seg å følge dem. Innholdet i retningslinjene gjennomgås årlig i avdelingene. Det er ikke rapportert om brudd på de etiske retningslinjene i 2021.

Eierstyring og selskapsledelse

Den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse (NUES) er gjennomført i Landkreditt. Anbefalingen er i sin form rettet inn mot foretak organisert som aksjeselskap og flere punkter er derfor mindre relevant for foretak som er organisert som samvirker. Vår redegjørelse bygger på «følg eller forklar-prinsippet».

Redegjørelsen finnes på landkreditt.no.

Grønt landbrukslån

Grønt landbrukslån finansierer tiltak som reduserer utslipp, reduserer skaderisiko, og som bidrar til en mer bærekraftig matproduksjon. Målet er at tiltakene både skal være gunstige for miljøet og økonomisk lønnsomme. Tak på gjødselkum, gjødsellager for tørrmøkk, nedfellingsutstyr på gjødselvogner eller slangespreder, N-sensor, brannvarslingsanlegg, ulike typer oppvarming og gårdsvindmøller er alle eksempler på tiltak som bonden kan søke om lån til. På Agroteknikk-messa i november mottok Landkreditt prisen sølvvakset for grønt landbrukslån.

Tilslutning til FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Finanssektoren er blant de sektorene som har størst betydning for at vi sammen skal kunne nå disse målene. Landkreditt har valgt å fokusere på 5 av FN's 17 bærekraftsmål. Dette er de målene hvor vi ser at vår virksomhet kan ha en særlig påvirkning.

Mål

3 God helse

Beskrivelse

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Hva Landkreditt gjør

Bonden er den aller viktigste ressursen på gården. Samtidig er bondeyrket et av Norges tøffeste, og bonden er dermed mer utsatt for ulykker.

I Landkreditt er vi opptatt av at bøndene forsikrer liv og helse. Vi ønsker at alle bønder skal ha råd til å forsikre seg, og tilbyr blant annet spesielt gunstige produkter til medlemmer av Norges Bondelag.

Ved brann eller andre traumatiske skader hos kunder i landbrukssegmentet har vi en avtale med Norsk Landbruksrådgiving som kan bistå med hjelp til bearbeidelse av hendelsen, dialog med offentlige instanser og annen nødvendig hjelp.

Ambisjoner 2022–2024

Vår ambisjon er å fortsette å ha markedets beste priser på personforsikringer til landbruket og at alle våre landbrukskunder skal ha personforsikring. Vi er opptatt av helsen til bonden og bondens arbeidstakere, og har som mål at alle våre kunder skal ha gyldig KSL (Kvalitetssystem i landbruket).

8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

Matindustrien er Norges største fastlandsindustri, og vi er glade for å kunne bidra i en verdikjede som sørger for god og trygg norsk mat i butikkhyllene våre.

I Landkreditt har vi et sterkt kompetansemiljø som forstår bondens behov ved etablering og drift av gårdsbruk. Vi arbeider hele tiden for å bedre bondens økonomi og bidra til økt landbruksproduksjon gjennom å utvikle og tilby produkter med gunstige betingelser som er utviklet for å gjøre det lettere å drive som bonde, med inntekter som varierer mellom årstider og avlinger.

Landkreditt skal være best på landbruk. Vi jobber kontinuerlig med kompetanseheving av våre ansatte samt produkt- og tjenesteutvikling for å fortsette å bidra til at det skal være lønnsomt for norske bønder å produsere norsk mat. På den måten bidrar vi til å sikre sysselsetting, økonomisk vekst og anstendig arbeid i landbrukssektoren.

Mål	Beskrivelse	Hva Landkreditt gjør	Ambisjoner 2022–2024
		Matindustrien er Norges største fastlandsindustri, og vi er glade for å kunne bidra i en verdikjede som sørger for god og trygg norsk mat i butikkhyllene våre. I Landkreditt har vi et sterkt kompetansemiljø som forstår bondens behov ved etablering og drift av gårdsbruk. Vi arbeider hele tiden for å bedre bondens økonomi og bidra til økt landbruksproduksjon gjennom å utvikle og tilby produkter med gunstige betingelser som er utviklet for å gjøre det lettere å drive som bonde, med inntekter som varierer mellom årstider og avlinger. Driftskreditt er et eksempel på et slikt produkt. Vi har over tid hatt blant markedets beste vilkår på driftskreditt til landbruket, og har tatt en aktiv rolle som prispresser i markedet. Tidligere undersøkelser gjort av NILF har vist at dette har ført til betydelige besparelser for landbruket. Vi tilbyr også skreddersydde forsikringsprodukter som gjør at den norske bonden kan forsikre både seg selv, dyrene, utstyret og annet som inngår i den daglige driften. Landkreditt har over tid jobbet for å påvirke myndighetene til å etablere en risikolåneordning for landbruket. Med en kombinasjon av lavrisikolån fra bankene, nytt risikolån, tilskudd og egenkapital, vil langt flere spennende og	Vi er opptatt av at bonden skal ha en trygg arbeidsplass og har som mål at alle våre kunder har gyldig KSL.

Mål

11 Bærekraftige byer og samfunn

Beskrivelse

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Hva Landkreditt gjør

økonomisk lønnsomme prosjekter i landbruket kunne realiseres, der lave panteverdier begrenser lånetilgangen i dag.

Avfolking er én av utfordringene norske distriktskommuner står overfor. For at vi skal kunne opprettholde og øke matproduksjonen vår, er det avgjørende at vi har en god rekruttering til landbruket.

Det er kapitalkrevende å etablere seg som bonde. Det er ofte også behov for betydelige investeringer for å opprettholde et driftsapparat som gir en effektiv og rasjonell drift. Derfor satser vi i Landkreditt på unge og nye bønder, med en rekke produkter utviklet for å hjelpe neste generasjons bønder inn i næringen.

Gårdssparing for Unge (GSU) er ett av disse. Med GSU kan kommende bønder, i kombinasjon med BSU, spare med svært gode betingelser til kjøp av landbrukseiendom.

Vårt Ny bonde-lån har gunstige betingelser for nye bønder, enten de skal ta over gård etter forrige generasjon eller kjøpe ny gård.

Bondelagets boligstart er et boliglån med gunstig rente, forbeholdt bondelagsmedlemmer som skal ta over gård etter hvert, men som har behov for et boliglån i påvente av overtagelse.

Ambisjoner 2022–2024

Vår ambisjon er å bidra til en fortsatt god rekruttering av nye bønder, slik at vi også i fremtiden vil ha god, trygg og økende matproduksjon over hele landet.

Mål

13 Stoppe klimaendringene

Beskrivelse

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem (Basert på en erkjennelse av at FNs rammekonvensjon om klimaendring er det viktigste internasjonale og mellomstatlige forumet for forhandlinger om globale tiltak mot klimaendringer.)

Hva Landkreditt gjør

Landbrukssektoren er kanskje ekstra sårbar for klimaendringene, med vekstsesonger som i stor grad blir påvirket av store variasjoner i klimatiske forhold. Landbruket er den første sektoren som har inngått en egen klimaavtale med Regjeringen. Denne avtalen forplikter jordbruket til å redusere utslippene med fem millioner tonn CO²-ekvivalenter frem til 2030.

Landkreditt skal hjelpe bonden til å nå målene i landbrukets klimaplan. Dette vil vi blant annet gjøre ved å tilby ekstra gode miljølån som gjør at bonden kan legge om til en mer bærekraftig matproduksjon.

Vi gir også ekstra gode betingelser på investeringer til skadeforebyggende tiltak som gjør at vi for eksempel unngår brann på gård, eller at man ved hjelp av grøfting kan unngå flom og dermed spare avlinger.

Vi stiller stadig større krav til våre samarbeidspartnere når det kommer til bærekraft. Det handler for eksempel om i størst mulig grad reparere fremfor å erstatte med nytt ved skade. Når vi erstatter med nytt, ønsker vi å erstatte med brukte deler der det er hensiktsmessig. Vi har egen takstmann som fokuserer på bærekraftige løsninger og alle våre samarbeidspartnere har egen bærekraftstrategi. Ved alle skader som berører våtrom og alle større skadetilfeller blir metodevalg vurdert av vår takstmann. Det foretas kontinuerlig opplæring av våre skadebehandlere for å sikre bærekraftige skadeoppgjør og riktig metodevalg i alle skadesaker.

Ambisjoner 2022–2024

Vi har en ambisjon om å kutte egne utslipp, samt bidra til at det skal være lønnsomt for bonden å iverksette bærekraftige tiltak knyttet til matproduksjon. Vårt mål er at våre landbrukskunder skal gjennomføre tiltak for å redusere utslipp eller skaderisiko. Dette skal vi gjøre ved å tilby grønne produkter og tjenester som fremmer bærekraftige tiltak.

Vi legger også til rette for at våre kunder i privatmarkedet skal kunne ta mer bærekraftige valg, med ekstra gode betingelser til boligeiere som eier miljøvennlige boliger.

Mål

17 Samarbeid for å nå målene

Beskrivelse

Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling

Hva Landkreditt gjør

våtrom og alle større skadetilfeller blir metodevalg vurdert av vår takstmann. Det foretas kontinuerlig opplæring av våre skadebehandlere for å sikre bærekraftige skadeoppgjør og riktig metodevalg i alle skadesaker.

Landkreditt er en del av interesseorganisasjonen Norsk Landbrukssamvirke, som er arena for å diskutere, utveksle erfaringer og samarbeide om hvordan vi i enda større grad kan bidra til å nå blant annet FN's bærekraftsmål og landbrukets klimaavtale.

Vårt gode samarbeid med Norges Bondelag gjør at vi kan tilby bondelagsmedlemmene bank- og forsikringsprodukter med svært gode betingelser.

Det er viktig å redusere antall branner på norske gårdsbruk. Landkreditt Forsikring er derfor samarbeidspartner for Elsikkerhet i landbruket i Hunderfossen. Gjennom kurs rettet mot elever, lærlinger, elektrikere, el-kontrollører i landbruket og andre faggrupper, er målet at økt kompetanse skal forbedre brann- og elsikkerheten i landbruket.

Landkreditt støtter og samarbeider med flere ulike organisasjoner som har fokus på aktivt bygdeliv, som 4H Norge, Norges Bygdeungdomslag (NBU) og Norges Bygdekvinnelag.

Ambisjoner 2022–2024

Vi jobber for å få på plass flere samarbeid som vil understøtte vårt arbeid med bærekraft. Her er vi per i dag i dialog med Norges Bondelag om nye initiativer. Vi ser også på løsninger for hvordan vi kan bidra til at flere bønder benytter seg av klimakalkulatoren som Landbrukets Klimaselskap har utviklet, samt Tines og Norsk Landbruksrådgiving sine klimarådgivere.

Samarbeid for felles mål

Landkreditt støtter og samarbeider med flere organisasjoner med tilknytning til landbruket. Samarbeidene er langsiktige, gjensidige og strategiske, og skal bidra til at Landkreditt oppfyller FN's bærekraftsmål 17 for styrket partnerskap for bærekraftig utvikling.

Norges Bondelag

I juni 2021 signerte Norges Bondelag og Landkreditt ny samarbeidsavtale.

Den nye avtalen omfatter både bank og forsikring. Innenfor bank videreføres de eksisterende medlemsfordelene, blant annet sparefordeler på både konto og fond, samt bankkort uten gebyrer. I tillegg er det nå på plass ett helt nytt låneprodukt, Bondelagets boligstart, eksklusivt for medlemmer i Norges Bondelag. Innen forsikring, gir avtalen medlemmene i Norges Bondelag eksklusiv tilgang på syv ulike personforsikringer til svært konkurransedyktige priser.

– Dette er veldig gode forsikringer, med gode dekninger til markedets beste priser. Forsikringene er satt sammen for å dekke behovet du har som bonde og selvstendig næringsdrivende, uttalte generalsekretær Sigrid Hjørnegård i Norges Bondelag ved avtaleinngåelsen.

Som medlem i Norges Bondelag er det enkelt og lønnsomt bruke oss. Landkredditts formål om å tilby gode finans- og forsikringsløsninger for landbruket gjør det naturlig for oss å samarbeide med Norges Bondelag. Ved å tilby gunstige vilkår på bank- og forsikringsprodukter til bondelagsmedlemmene, bidrar vi til å fremme økonomisk vekst og sysselsetting i landbruket.

Samarbeidsavtalen er signert for tre år, og begge parter har intensjon om et langvarig videre samarbeid.

Norges Bygdekvinnelag

Landkreditt støtter Norges Bygdekvinnelag, som i over 60 år har arbeidet for levende bygder og kvinnenes økonomiske og sosiale rettigheter. Bygdekvinnene har også fokus på matkultur og at bygda skal være en moderne møteplass.

Medlemmene av Norges Bygdekvinnelag får fordeler som blant annet å slippe depotgebyr ved refinansiering av boliglån fra annen bank og årsgebyr på bankkortet. Ikke minst får de tilgang på vårt brede kompetansemiljø innen landbruk.

Både Norges Bygdekvinnelag og Landkreditt har sine røtter i landbruket, og deler ønsket om å ivareta de økonomiske, sosiale og kulturelle interessene til folk som bor på bygda. Med et samarbeid bidrar organisasjonene gjensidig til å styrke hverandres stilling og bedre medlemmenes økonomiske vilkår.

4H Norge og Norges Bygdeungdomslag

Landkreditt har i mange år hatt et samarbeid med ungdomsorganisasjonene 4H Norge og Norges Bygdeungdomslag (NBU). Begge organisasjoner deler Landkredditts engasjement for et aktivt bygdeliv, og er viktige drivere for en god rekruttering til bondeyrket.

Av konkrete aktiviteter kan vårt aktivitetsfond trekkes frem, der Landkreditt i samarbeid med Norges Bygdeungdomslag deler ut støtte til aktiviteter i lokale bygdeungdomslag.

Gjennom samarbeidet støtter vi deres omfattende skolering av tillitsvalgte gjennom fag- og organisasjonskurs på lands- og

fylkesplan. Dette er viktig for å skape aktiviteter og sosiale møteplasser for barn og ungdom på bygda.

Landkreditt var stolt hovedsponsor av NBUs høstarrangement i 2021.

– Norges Bygdeungdomslag er en viktig ungdomsorganisasjon, og er en stor del av framtida for norsk landbruk. De lager gode møteplasser for ungdom med tevling, aktiviteter og fest. Og litt fest trenger vi virkelig nå! Vi er derfor glade og stolte av at vi kan bidra til årets høstarrangement, uttalte Anders Sigstad, organisasjonssjef i Landkreditt, da sponsortatet ble offentliggjort.

Norsk Landbruksrådgiving

Norsk Landbruksrådgiving tilbyr klimarådgiving til bønder over hele landet, og kartlegger mulige klimatiltak på den enkelte gård. Tiltakene varierer fra mindre justeringer, til større, mer kostbare omlegginger.

Vi samarbeider med Norsk Landbruksrådgiving (NLR) i vurderingen av hva slags tiltak som skal kunne godkjennes for vårt grønne landbrukslån. Grønt landbrukslån gis til tiltak som bidrar til å redusere utslipp, gir en mer bærekraftig produksjon eller reduserer skaderisiko. Målet er at tiltakene både skal være gunstige for miljøet og lønnsomme for bondens økonomi.

Generelt jobber vi for at våre kunder skal ta i bruk klimarådgiving og landbrukets klimakalkulator i vurderingen av bærekraftige tiltak for sin gård.

FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift

I 2021 har Landkreditt lagt vekt på å tilfredsstille krav til bærekraft i våre verdipapirfond for å oppfylle kravene til Offentliggjøringsforordningen. Samtidig har vi gjennomført rapportering av FNs prinsipper for bærekraftige investeringer, som ble signert i 2019. Som en del av dette arbeidet har Landkreditt signert FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift. Det innebærer at vi er transparente om hvordan våre produkter og tjenester skaper verdier for kunder, investorer og samfunnet som helhet.

Prinsipp

Tilpasning:

Påvirkning og målsetting:

Kunder:

Interessenter:

Beskrivelse

Banker må tilpasse forretningsstrategien sin slik at den er i samsvar med enkeltmenneskers behov og samfunnets overordnede mål, slik det kommer til uttrykk i FNs mål for bærekraftig utvikling, Parisavtalen og i relevante nasjonale rammeverk.

Banker må kontinuerlig øke sin positive påvirkning og redusere sin negative påvirkning på mennesker, klima og miljø som følge av sine aktiviteter, produkter og tjenester. For å oppnå dette må banker sette og publisere konkrete mål på de områdene som har størst positiv og negativ effekt.

Banker må jobbe proaktivt med sine kunder og oppmuntre til bærekraftig virksomhet og muliggjøre aktiviteter som skaper velstand både for nåværende og fremtidige generasjoner.

Banker må proaktivt samarbeide med interessenter for å oppnå samfunnets overordnede mål.

Hva Landkreditt gjør

Bærekraft ligger i vårt DNA og formålet til Landkreditt er å bidra til bedre økonomi i landbruket. Selskapet har også som mål å bidra til at norsk matproduksjon blir mer bærekraftig gjennom å tilby grønne produkter og tjenester.

Vi jobber med å sette konkrete mål for vårt bærekraftsbidrag som blant annet klima, energi, og avfall internt og i landbruksnæringen. Vi vil også gjennomføre en analyse på hvilke områder Landkreditt kan øke positiv påvirkning og redusere negativ påvirkning på mennesker, miljø og klima.

Landkreditt utvikler produkter og tjenester som skal hjelpe kundene/bøndene med å produsere mat på en mer bærekraftig måte.

Landkreditt samarbeider med andre institusjoner og jobber for å styrke samarbeidene ytterligere for å nå samfunnets mål om mer bærekraftig matproduksjon.

Prinsipp

Styring og kultur:

Åpenhet og ansvarlighet:

Beskrivelse

For å nå sine mål for ansvarlig og bærekraftig bankdrift, må banker implementere effektive styringsverktøy og en kultur for bærekraftig virksomhet.

Banker må med jevne mellomrom gjennomgå sin individuelle og kollektive implementering av disse prinsippene, og være åpne om og ta ansvar for sin positive og negative påvirkning på samfunnets overordnede mål.

Hva Landkreditt gjør

Landkreditt jobber for å involvere og kurse ansatte for å bygge kultur for bærekraftig virksomhet, samt finne styringsverktøy som underbygger bærekraftsarbeidet.

Selskapet vil rapportere på aktivitetene og arbeidet på en åpen og transparent måte.

Energi & klimaregnskap 2021

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter konsernet Landkreditt.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO²-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard», som er utviklet av «the Greenhouse Gas Protocol Initiative» - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-1 er basert på denne.

Rapporteringsår energi- og GHG-utslipp

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslippt CO ₂ e	Utslippsandel
Transport total				181.1	40.8	48.7 %
DIESEL (NO)		6,862.0	liters	71.4	14.3	17.1 %
Bensin		11,321.0	liters	109.7	26.5	31.6 %
Kjølegasser total					5.3	6.4 %
R-407 C		3.0	kg		5.3	6.4 %
Scope 1 total				181.1	46.1	55.1 %
Elektrisitet total				624.7	19.4	23.1 %
Elektrisitet Nordisk miks	Forsikring	111,326.0	kWh	111.3	3.5	4.1 %
Elektrisitet Nordisk miks	Bank	402,576.0	kWh	402.6	12.5	14.9 %
Elektrisitet Nordisk miks	Distriktskontor og Eiendom	110,815.0	kWh	110.8	3.4	4.1 %
Fjernvarmested total				238.4	2.2	2.6 %
Fjernvarme NO / Oslo	Bank	190,269.0	kWh	190.3	1.7	2.1 %
Fjernvarme NO / Oslo	Forsikring	48,118.0	kWh	48.1	0.4	0.5 %
El-biler total				20.2	0.6	0.7 %
Elbil Nordisk		20,200.0	kWh	20.2	0.6	0.7 %
Scope 2 total				883.3	22.2	26.5 %

Tjenestereiser total			-	13.6	16.2 %
Km-godtgj.bil(NO)	111,304.0	km	-	10.9	13.0 %
Domestic, RF	1.9	tCO ² e	-	1.9	2.3 %
Hotel nights, Nordic	47.0	nights	-	0.8	0.9 %
Avfall total			-	1.9	2.3 %
Paper waste, recycled	6,890.0	kg	-	0.1	0.2 %
Residual waste, incinerated	3,471.0	kg	-	1.7	2.1 %
Organic waste, recycled	270.0	kg	-	-	-
Scope 3 total			-	15.5	18.5 %
Total			1,064.4	83.7	100.0 %
KJ				3,831,976,476.0	

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2021
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	154.9
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	157.7
Total markedsbasert	tCO ₂ e	219.3

Klimaregnskap

Landkreditt hadde i 2021 et totalt klimagassutslipp på 83,7 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Dette er en økning på 23,7 tCO₂e sammenlignet med 2020. Økningen skyldes i all hovedsak inklusjonen av Scope 1 utslipp fra direkte transport (tilsvarende 40,8 tCO₂e). Utslipp i Scope 2 og Scope 3 ble redusert sammenliknet med 2020.

Klimagassutslippene i 2021 hadde følgende fordeling:

Scope 1: 46,1 tCO₂e (55,1%)

Scope 2: 22,2 tCO₂e (26,5%)

Scope 3: 15,5 tCO₂e (18,5%)

Totale utslipp: 83,7 tCO₂e

Økningen i totale utslipp primært drevet av Scope 1 resulterer også i en økt tCO₂e/ÅV, opp fra 0,33 til 0,44 tCO₂e/ÅV.

Scope 1:

Inklusjonen av Scope 1 utslipp i 2021 resulterer i et økt fotavtrykk for Landkreditt, hvorav 40,8 tCO₂e stammer fra direkte transport og resterende 5,3 tCO₂e fra kjølegasser. Denne posten inkluderer ikke utslipp forbundet med elektriske kjøretøy. Dette er dokumentert i Scope 2.

Scope 2:

Elektrisitet - Målt forbruk av elektrisitet i egen-eide eller leide lokaler/bygg. Tabellen viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet med den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Nordisk miks. Jevnt over observeres en nedgang i utslipp av elektrisitet, hvilket bunner ut i 7 tCO₂e i besparelser. Dette skyldes primært en nedgang i utslippsfaktoren for Nordisk miks, som har blitt redusert med -24,4% sammenlignet med 2020.

Elektrisitet med en markedsbasert faktor er presentert i tabellen nederst på side 4 i denne rapporten. I 2021 var utslipp fra elektrisitetsforbruk 154,9 tCO₂e ved bruk

av markedsbasert faktor. Praksisen med å presentere utslippene fra elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorer er videre forklart under Scope 2 i Metode. Landkreditt kjøpte ingen opprinnelsesgarantier for sitt elektrisitetsforbruk i 2021.

Fjernvarme: Bruk av fjernvarme i leide bygg i Oslo. Utslipp fra fjernvarme har sunket med 0,5 tCO₂e fra 2020 og står for 2,2 tCO₂e i 2021. Dette på tross av at forbruket av fjernvarme har økt fra 188,5 MWh til 238,4 MWh. Igjen er det en reduksjon i utslippsfaktoren som resulterer i nedgangen. Elbiler: Målt forbruk av elektrisitet i egen-eide eller leide elbiler. Utslipet fra elbiler tilsvarte 0,6 tCO₂e i 2021, en marginal økning fra året før.

Scope 3:

Forretningsreiser: Målt antall personkilometer (pkm) per region. Utslipp fra flyreiser tilsvarte 1,9 tCO₂e, og overnatting på hotell tilsvarte et utslipp på 0,8 tCO₂e i 2021.

Km-godtgjørelse: I 2021 er det gitt godtgjørelse for 111 304 km. Dette gir et utslipp på 10,9 tCO₂e, og er en reduksjon på -56,5% fra 2020.

Avfall: Rapportert avfall i kg fordelt på ulike avfallsfraksjoner, samt behandlingsmetode (resirkulert, energigjenvunnet, deponert). Avfall står for et utslipp på 1,9 tCO₂e i 2020, og utgjør 2,3% av Landkreditt sine totale klimagassutslipp.

Avslutningsnotat: Det observeres fremdeles store ringvirkninger fra koronapandemien, og noe høyere utslipp kan forventes fra flere av de rapporterte kategoriene når kontorvirksomhet gjeninnføres. Elektrisitetsforbruk, forretningsreiser og avfall er typiske kategorier som blir påvirket av påbudet om hjemmekontor.

Årlige klimagassutslipp

Kategori	Forklaring	2019	2020	2022	% endring fra forrige år
Transport total		-	-	40.8	-
DIESEL (NO)		-	-	14.3	100.0 %
Bensin		-	-	26.5	100.0 %
Kjølegasser total		-	-	5.3	-
R-407 C		-	-	5.3	100.0 %
Scope 1 total		-	-	46.1	100.0 %
Elektrisitet total		23.2	26.4	19.4	-26.6 %
Elektrisitet Nordisk miks	Forsikring	5.9	4.6	3.5	-24.4 %
Elektrisitet Nordisk miks	Distriktskontor	2.1	3.6	-	-100.0 %
Elektrisitet Nordisk miks	Bank	15.3	16.5	12.5	-24.6 %
Elektrisitet Nordisk miks	Eiendom	-	1.7	-	-100.0 %
Elektrisitet Nordisk miks	Distriktskontor og Eiendom	-	-	3.4	100.0 %
Fjernvarmestед total		4.6	2.7	2.2	-18.9 %
Fjernvarme NO / Oslo	Bank	3.2	2.0	1.7	-13.1 %
Fjernvarme NO / Oslo	Forsikring	1.4	0.7	0.4	-35.9 %
El-biler total		-	0.5	0.6	37.6 %
Elbil Nordisk		-	0.5	0.6	37.6 %
Scope 2 total		27.9	29.5	22.2	-24.9 %

Tjenestereiser total	39.0	27.9	13.6	-51.4 %
Domestic, RF	13.3	2.6	1.9	-26.6 %
Fly kontinentalt/Norden	0.4	-	-	-
Hotel nights, Nordic	1.0	0.2	0.8	235.7 %
Km-godtgj.bil(NO)	24.4	25.1	10.9	-56.5 %
Avfall total	10.9	2.6	1.9	-28.5 %
Residual waste, incinerated	10.0	2.5	1.7	-31.2 %
Paper waste, recycled	0.9	0.1	0.1	26.4 %
Organic waste, recycled	-	-	-	100.0 %
Scope 3 total	49.9	30.5	15.5	-49.4 %
Total	77.8	60.0	83.7	39.5 %
Prosentvis endring	100.0 %	-22.8 %	39.5 %	

Årlig energiforbruk (MWh) Scope 1 & 2

■ 2019 ■ 2020 ■ 2021

MWh

1000

800

600

400

200

0

0.0

0.0

181.1

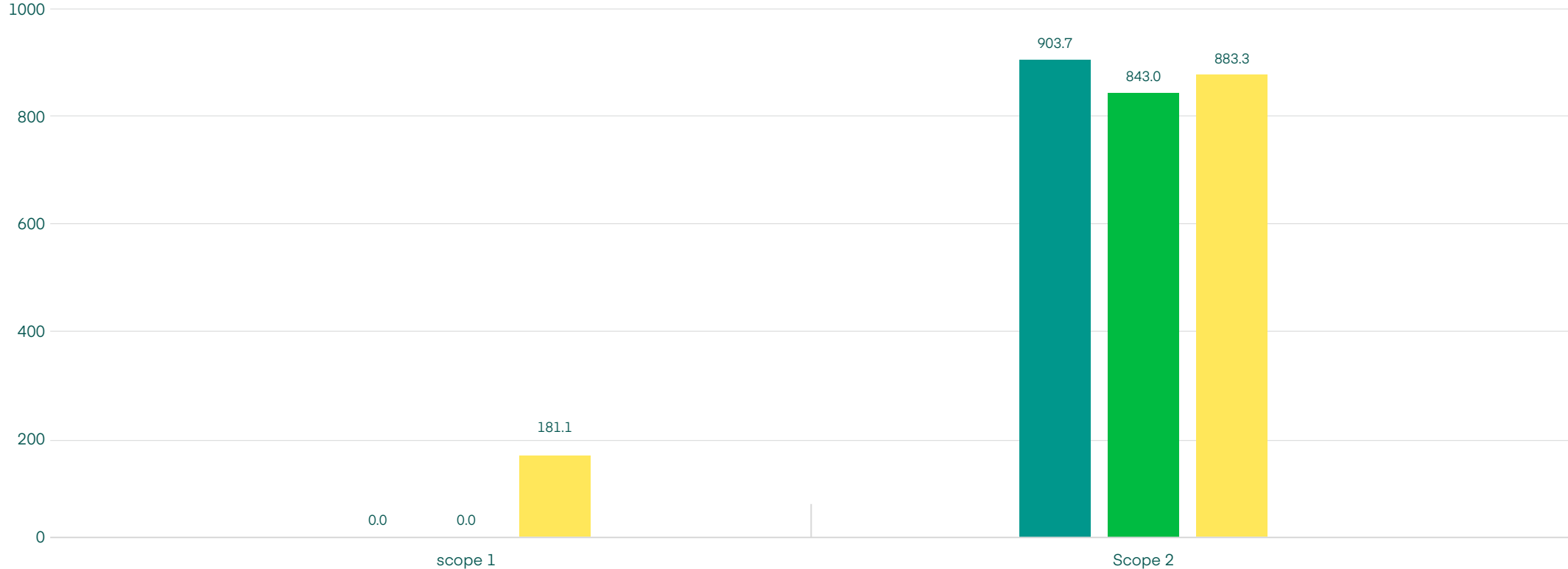
scope 1

903.7

843.0

883.3

Scope 2

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2019	2020	2021
Elektrisitet markedsbasert	tCO ² e	121.6	169.2	154.9
Scope 2 markedsbasert	tCO ² e	126.2	172.4	157.7
Total markedsbasert	tCO ² e	176.1	202.9	219.3
Prosentvis endring		100.0 %	15.2 %	8.1 %

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2019	2020	2021	% endring fra forrige år
Scope 1 + 2 utslipp (tCO ² e)		27.9	29.5	68.3	131.5 %
Totale utslipp(S1+S2+S3) (tCO ² e)		77.8	60.0	83.7	39.5 %
Utslipp per årsverk (tCO ² e/ÅV)		0.5	0.3	0.4	33.6 %
Utslipp per omsetn. (kgCO ² e/millNOK)		130.1	111.4	126.3	13.4 %
Årsverk		162.0	181.0	189.0	4.4 %
Omsetning	MNOK	598.0	539.0	663.0	23.0 %

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. «A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition», én av fire regnskapsstandarder under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, NF₃, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderer eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale brutto produksjonsmikser fra International Energy Agency's statistikk (IEA Stat). Den nordiske miks faktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot).

I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmiks basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitetsforbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (markert). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter

at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles residual miks, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoff etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

Department for Business, Energy & Industrial Strategy (2020).
Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2020). CO² emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2020). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2020). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report).

International Maritime Organisation,
<http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014).
<http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

AIB, RE-DISS (2020). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland / World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan være aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.

